

# Nidžar Džana Popović – životopis

Nidžar Džana Popović se narodila 13. března 1950 v Sarajevu – Bosně a Hercegovině.

Po základní škole chodila na Střední technickou školu. V roce 1968 po maturitě byla přijata na Elektrotechnickou fakultu, kterou ukončila roku 1975 a obdržela titul Ing. elektrotechniky. Následně začala pracovat jako inženýr automatizace procesů v Sarajevu. Takto pracovala 18 let a postupně se posouvala výš a výš ve své kariéře. V letech 1987–1992 pracovala na pozici vedoucího oddělení pro řízení projektů.

V roce 1977 se vdala za Slobodana Popoviće a 10. listopadu se jim narodila dcera Sanja. Rodné město opustila po několika nepodařených pokusech v době války 26. listopadu 1992 v počtu 6 autobusů s 360 matkami s dětmi. Většina cestujících byla díky organizaci „První dětská ambasáda“ pozvaná českou vládou do České republiky, aby zde zůstala až do konce války. Zbytek cestujících byli nemocní lidé, kteří jeli na léčení. Džana patřila do druhé skupiny. Jela do Záhřebu na léčení nebo případnou operaci. S ní jela i její dcera, která toho listopadu oslavila v krytu dvanácté narozeniny. Dva dny poté, co opustily rodné město, dojely na hranici s Chorvatskem, ale na hranicích zjistily, že nemůžou pokračovat, protože nemají důležité razítko. Musela rozhodnout o osudu svém i své dcery, jestli přijmout pozvání české vlády, nebo čekat na hranicích, než jí kamarádi pomohou. Nakonec se rozhodla jet s ostatními matkami do ČR (tehdy ČSFR), aniž by o tom kdokoli z rodiny věděl.

V České republice dostaly status dočasné ochrany. Po pěti dnech strávených v uprchlickém táboře se s dcerou přestěhovaly do humanitárního centra Kupařovice – malá vesnice nedaleko Brna. Děti začaly chodit do školy a matky chodily na kurzy českého jazyka. Všichni už věděli, že válka brzy neskončí. Naštěstí Organizace pro pomoc uprchlíkům (OPU) z Prahy nabídla ženám financování projektu „Dílny ručních prací“. Pokud by byly schopné připravit projekt pro dílnu ručních prací, OPU by jim koupilo všechno potřebné pro začátek. Nápad se paní Popović s její kamarádkou Rankou velice líbil, a tak se rozhodly otevřít dílnu na šití dekorativních předmětů. Vytvořila celý projekt, který byl schválen a sponzorován UNHCR a Kanadskou ambasádou. V říjnu začaly s prací. Bylo jich deset. Určily si pracovní dobu a program a první výrobky se začaly prodávat už na Vánoce roku 1993.

Na začátku roku 1994 paní Popović OPU nabídla, aby začala organizovat podobné dílny i v jiných uprchlických táborech a humanitárních centrech. Přijala práci s potěšením. V létě 1994 fungovalo už deset dílen. Musela se přestěhovat do Prahy. Od 1. září 1994 se stala zaměstnancem v OPU. Práce v dílnách jí otevřela nové dveře v životě. Chtěla dál pomáhat lidem, a tak se z ní stala sociální pracovnice. Dodržování lidských práv paní Popović vždy pokládala za samozřejmost. Skutečnost, co obnáší jejich porušování, pochopila teprve až když se sama stala obětí. Pomáhat najít cestu lidem do nového života, kteří jsou obětí porušování lidských práv, je její současná práce, ve které pracuje již 20 let!

Ve své kariéře inženýrky nepokračovala. Nová práce je pro paní Popović mnohem bližší. Využila však znalosti řízení projektů z původního povolání a už řadu let koordinuje projekty zaměřené na integraci migrantů. Za práci věnovanou uprchlíkům v roce 2003 dostala celosvětové ocenění UNHCR v Ženevě.

V České republice zažila hodně šťastných i nešťastných událostí. Největší štěstí bylo sloučení s manželem v roce 1995. Konečně byla celá rodina pohromadě. Do roku 1997 žili společně v ČR se statutem dočasného útočiště. V roce 1997 s manželem a dcerou dostali v ČR trvalý pobyt z humanitárních důvodů. Návrat do Bosny, i po skončení války, nedával rodině šanci na normální život, a tak se rozhodli zůstat v České republice. Po obdržení trvalého pobytu začal manžel podnikat, paní Popović pracovala v OPU a dcera studovala. Dcera ukončila studium na vysoké škole Angloamerické

univerzitě v Praze v roce 2003. V roce 2003 její sestra, která žila v Sarajevu, vážně onemocněla. V únoru 2007 zemřela. Jelikož její maminka žila se sestrou ve stejné domácnosti a nebyla soběstačná, zažádala pro ni o trvalý pobyt v ČR. Žádosti bylo vyhověno 23. července 2007 a maminka se přestěhovala k nim. Bohužel 20. dubna 2008 v Praze zemřela. V roce 2009 vážně onemocněl i manžel paní Popović, a následně po dlouhé neúspěšné léčbě 29. ledna 2010 zemřel v Praze.

Paní Popović má dodnes pocit, že se tenkrát na hranici mezi Bosnou a Chorvatskem rozhodla správně.